

JÓZEF WIŚNIEWSKI
ur. 1933; Świętochłowice

Miejsce i czas wydarzeń	Świętochłowice; dwudziestolecie międzywojenne;
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów; dwudziestolecie międzywojenne; Świętochłowice; fotografie opowiadane; Górny Śląsk; Ślązacy; familok; życie codzienne; gorole; gwara śląska

Mieszkańcy Śląska

Ludność mieszkała w tak zwanych familokach, z niemiecka familien heuser, stąd to po śląsku nazywano familokami. Jako ciekawostkę chcę podać, to zresztą jest w pewnym sensie i do dzisiaj jeszcze stosowane. Okna były malowane w trzech kolorach, w białym, zielonym i czerwonym. I kto z podwórka patrzył na przykład na budynek, to można się było po pomalowanych framugach okien zorientować, kto w nich mieszka. Zielonym kolorem były malowane mieszkania górników, czerwonym hutników, a urzędników kolorem białym. Jak ktoś dzisiaj przybędzie do dzielnic robotniczych na Śląsku, może to zauważyć, że to jeszcze i do dzisiaj jest stosowane. Jeśli chodzi o ludność, która mieszkała za moich czasów, mieszkali Ślązacy i częściowo gorole. To dla ludzi spoza Górnego Śląska jest trudne do pojęcia. Z początku do pracy, kiedy przemysł górniczy czy hutniczy powstawał w XIX wieku, przybywali ludzie przeważnie z gór, czyli górale. Stąd po śląsku nazywali gorole. A w ślad za nimi, z Wielkopolski, z innych regionów Polski przybywali również inni ludzie do pracy, kiedy przemysł powstawał. I już w ślad za tymi góralami, wszystkich pozostałych nazywano gorolami i tak jest do dzisiaj. Gorole, jak wiadomo, posługiwali się językiem, nazwijmy to literackim. Na Śląsku do dzisiaj w większości mówi się gwara. Dzisiaj już jest tak, że gorole chcą godać, a Ślązacy chcą mówić. I te stosunki się już przeniknęły. Dzisiaj już takich rdzennie śląskich dzielnic jest coraz mniej, bo ludność się wymieszała. Chociaż można i w Chorzowie, w Lipinach, w wielu miejscach na Śląsku znaleźć takie właśnie enklawy typowo śląskie.

Data i miejsce nagrania	2015-03-12, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"